

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 30 cor. (15 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 15 cor. (7.50 Lei)
Un număr 60 fileri (30 bani.)

lese ca număr poporal al „Unirii” în fiecare Joi.

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos.

Redactor: Alexandru Lupeanu-Melin.

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 1 cor. a doua și a treia oră 80 fil.

Rătăcirii.

Am auzit din bătrâni, că la capătul veacului, mai nainte de mântuirea cea deplină, va fi secetă mare pe lume și vor seca toate apele pământului. Nici paserile nu vor mai avea cu ce să-și umezească gâtjurile lor fripte de sete. Iar oamenii vor cădea polog pe marginea pâraielor uscate.

Și va veni atunci o ispită mare pe lume. O cercare a statorniciei și a răbdării omenesti.

Se va porni pe ulițele arse de dogoarea soarelui Antihrist cu slugile lui, cu buți mari pline de apă. Și slugile întunerecului vor chema pe toată lumea să bea apă din buțile lor. La încrucișarea tuturor drumurilor, la toate cotiturile va stă o slugă cu cofa plină și va îmbia cu glas mare:

— Apă, apă bună și răcoritoare; apă, apă, beți oamenii și vă răcoriți sufletele!

Și mulți vor da năvală să-și potolească pojarul. Însă cei cari vor gusta din cofele ispititoare se vor înșelă amar. Apa cea dela vedere se va preface în potroacă, în foc curgător, care-i va părjoli de iznov, iar lacomii și nestatornicii în răbdare vor pieri ca muștele atinse de năpraznă.

Cei răbdători până în sfârșit, cei cari nu vor ascultă de ademenirile slugilor lui Antihrist, vor trăi și vor vedea mântuirea cea

mare, bucurându-se de răsplata veșnică..

Ne aducem aminte de această pilduire bătrână, pe care o tipărim aici nu ca să băgăm lumea în groază, nici că doar' am vrea să îmbătăm oamenii cu povești vechi, ci fiindcă găsim întrânsa un grăunte de adevăr. Găsim că această pilduire se potrivește așa de mult cu zilele noastre.

Iată, mântuirea deplină a Neamului românesc este foarte aproape. Zorile ei le trăim cu toții astăzi. Frații de-un sânge și de-o limbă sunt acum împreună între hotarele croite de cel ce-a pus miezuini între popoare, de Ziditorul lumii. Puțin mai avem de așteptat și fericirea noastră va fi întreagă. Puțin încă și vom putea să ne numim și să fim popor stăpân pe soarta și pe viața lui. Puțin..

O răspântie mai avem de trecut și vom putea să ne bucurăm de roadele așteptării noastre, de credința cea neclătită către idealul nostru înfăptuit. Această răspântie e: *așezarea de stăm a lumii, prin pacea cea atât de mult dorită, a tuturor.*

Dar toteauna ispitele sunt mai mari la răspântii.

Umblă astăzi și printre noi, pe sate, pe la cotituri de drumuri, prin orașe, tot felul de slugi necunoscute, cari ne îmbie învățături și îndemnuri otrăvite, ca să

strice înțelegerea dintre noi, dintre fiii aceluiaș popor, și, pierzându-ne cum-pătul, să pierim, mai înainte de ce am putea să ne bucurăm de izbânde mari ale neamului nostru. Acești proroci răi și vicleni, nămitii și simbrieșii asupritorilor de ieri, sau nepri-cepuți dintre noi, ne împuiază capetele cu vorbe late, îmbiindu-ne să bem din apa răzvrătirii și a urei între frați, ca țara noastră scumpă, făcută cu multe lacrimi și cu mult sânge, să se răstoarne și să ajungem și noi la cumplită din Rusia. Ca tot ei să ne încalce și să ne ferece în lanțurile scuturate odată.

Ei ne hulesc frunțașii, ne ocărăsc preoții, ne atită la zavistii, ca să mai pornească o bătaie, mai cumplită și mai grozavă decât cea de până acum: războiul între frați.

O, dar la noi nu li-se va sfeti. Noi știm una și bună, că suntem Români, frați de-un sânge și de-o limbă, vrem să avem țara noastră, legea și moșia noastră. Vrem să ne croim, noi de noi, viitorul nostru, fără otrava lor ucigătoare. Vrem să ne limpezim deocamdată cu toți dușmanii din afară, vrem să ne întărim țara în bună frăție. Ș'apoi să trăim fericiți în moșia și în drepturile noastre.

Nu ne trebuie apa lor. Nu ne lăsăm ademeniți de rătăcirii, cari lor le-au stricat țările și i-au dus la peire..

Oameni buni, oameni buni: feriți-vă de ispitele vremii!

Dascălul Sandu.

De peste săptămână

Ingropăciunea eroului dela Oituz și Mărășești

a fost vrednică de el și de poporul românesc. M. Sa Regele a hotărât ca trupul lui să fie depus în biserica Mihail Vodă, împodobit cu flori și păzit de patru ofițeri. La ușa bisericii erau puse la vedere decorațiile pe cari le-a primit generalul Eremia Grigorescu în viață. Slujba îngropăciunii a făcut-o arhiepiscopul Evghenie Piteșteanu. De față a fost tot ce are Bucureștii mai de seamă. A vorbit mai întâiu ministrul pre-zident Ion I. C. Brătianu în numele guvernului, apoi ministrul de războiu general Văitoianu și în urmă șeful partidului conservator Tache Ionescu. Apoi trupul nelnsuflețit al marelui viteaz a fost scos din biserică, purtat pe brațe de patru generali, și așezat pe un tun francez învâlit în treicolor românesc. Pe țeava tunului s'a așezat o preafrumoasă coroană de flori din partea M. Sale Regelui cu incripția: »Regele, generalului Grigorescu«.

În fruntea cortegiului mergeau preoții, apoi două cară cu coroane; pe cosciug erau ținute chipiul și cele trei spade ale sale: cea de onoare, dăruită de cetățeni, apoi spada dăruită de Iaponia și sabia pe care a purtat-o generalul în vremea luptelor dela Mărășești. După carăle cu coroane urmau ofițerii cari purtau pe mai multe perne decorațiile adurmitului.

Apoi a urmat tunul, care ducea trupul neinsuflit al marelui mort.

Cununile le purtau însuși ministrul prezident, șeful Marelui Cartier General, ministrul de războiu și șeful Marelui Stat Major.

Au luat parte la îngropăciune câte un batalion din toate trupele aflătoare în capitală. M. Sa Regele a dat

un ordin de zi, prin care se poruncește, ca toți ofițerii fostei armate I. să poarte trei zile doliu pe brațul stâng.

Dela gară trupul neinsuflit a fost dus chiar la Mărășești, unde va fi așezat spre veșnică odihnă între ceilalți soldați viteji cari își dorm acolo somnul de veci.

Fie-i țărna ușoară și pomenirea veșnică!

Sărbătoarea dela Putna.

Ștefan cel Mare, domnul Moldovei, își doarme somnul de veci la Mănăstirea Putna, în Bucovina. De la moartea voevodului s'au implinit 415 ani în ziua de 15 Iulie a anului acestuia, și cu această ocazie mai mulți Români din toate unghiurile țării au ținut să se închine la mormântul marelui Ștefan. Din Iași au plecat cu un tren anume peste 500 de inși în frunte cu arhimandritul basarabean Gurie, vicarul mitropoliei dela Iași, care a ținut un părăstas în istorica mănăstire a Putnei. După slujbă fete îmbrăcate în costum național și ofițeri au depus coroanele trimise din toate părțile României pe mormântul marelui voevod.

Dupăce s'au ținut mai multe vorbiri frumoase, în cari s'a preamărit cel mai mare viteaz al neamului, poporul adunat s'a îmbrățiat cu lacrimi de fericire în ochi.

Primiri în Casa orfanilor din Blaj.

Cetitorii acestei gazete știu, că în Blaj este o casă a orfanilor de războiu, care ocrotește din toamna anului 1918 peste 50 de orfani, băieți și fete. Această casă a întemeiat-o, o grijește și o susține Mitropolia noastră de Alba-Iulia și Făgăraș, din darurile creștinești ale credincioșilor și din ajutoare date de biserică și, mai pe urmă, de statul nostru.

Pe toamnă această casă se mărește. În curând se încep zidiri mari în Blaj, cari să poată ocroti 150 de orfani. În legătură cu lărgirea orfelinatului, Părintele vicar capitular Dr. Vasile Suciu, ales și întărit mitropolit al Bisericii unite, publică un circular, cu datul de 26 Iulie 1919 nr. 2447, în care vestește, că *Orfelinatul din Blaj, mai primește încă pe toamnă copilași orfani din războiu, fii ai arhidiecezei de Alba-Iulia și Făgăraș.*

Mamele ori tutorii, cari doresc să-și crească orfanii în acest Orfelinat, să-și înainteze rugărilor către *Consiliul din Blaj* prin oficiul parohial (prin preotul satului) până în 20 August 1919.

La rugare trebuie alăturate următoarele hârtii:

1. Carte de botez și scrisoare despre moartea tatălui căzut în războiu. Dacă orfanii

sunt trecuți de 6 ani, trebuie să trimită și testimoniu.

2. Carte de sârducie, de primăria comunei și scrisă și de preotul satului.

3. Sertsoare dela medicul (tor), din care să se vadă orfanul este deplin sănătos.

4. O declarație în scris, mama sau tutorul nu va scoate din orfelinat pe copil până la 18 ani la feciorași, iar la băieți până la 16 ani impliniți. Că trebuie făcută declarația arată preotul satului din care.

Tutorii celor primiți în orfelinat, vor fi înștiințați de Oficiul parohial al satului. Orfanii primiți se vor prezenta pe ziua numită în scrisoarea de primire, însoțit de tutor ori de îngrijitor la rectorul casei orfanilor, îmbrăcați și încălțați, adușii cu ei toate hainele ce le-a precum și o stricășă de șorț.

Mohamedanii din Dobrogea și Cadrilater în cer să rămână sub stăpânirea românească, dupăcum s'a văzut aceasta la adunarea ținută în 21 Iulie, în Constanța. Au trimis de acele telegrame Regelui, dlui Comandant, președintele Marelui Sfat pentru pace, dlui Ion Brătianu, celui dintâiu împuternicit al României la Marele Sfat. După ședința adunării au mers toți cutrecerând stradele orfanului și având steaguri, cari era scris: »Vrem Cadrilaterul și Dobrogea să treacă să rămână »România mare«.

E de însemnat, că acești mohamedani au făcut această manifestație neîndemnată și nimenea, din dragoste curată către România mare, nu s'au simțit mult mai bine decât sub oblăduirea Ungarilor.

Kuhn Béla e capul răutății. Scriitorul englez Seton Watson, care a călătorit mult prin Ungaria și cunoaște bine oamenii și stările din această țară, a declarat că în Europa va fi pace câtă vreme Kuhn Béla nu va fi alungat din Budapesta.

Adunarea Marelui Sfat.

— Aleși neamului în sfat la Sibiu, ca să pertrac-teze legea despre împărțirea pământului și legea pentru alegeri. —

Sub Marele Sfat Național se înțeleg fruntașii nemului nostru din Ardeal, Bănat și părțile unghurene, cari au fost aleși ca oameni de încredere ai noștri în Adunarea națională dela 1 Decembrie 1818, în Alba-Iulia. Dânsii, împreună cu împuterniciții lor, membrii Consiliului Dirigent dela Sibiu, au să conducă trebile țării românești desrobite de sub unghuri, până la Constituanta, la dieta întregii României mari, când vom fi toți una și în privința administrării.

Marele Sfat se adună la Sibiu mai întâiu să se întregească pe sine, adică să mai chieime în sânul său un anumit număr de fruntași din toate tagmele noastre, cărturari, meserieși și plugari, apoi va desbata proiectul de decret lege pentru treaba pământului și, mai pe urmă, proiectul (planul) legii de alegeri pentru Constituanta cea mare, pentru care se și fac conscrierile de alegători.

Deschiderea Marelui Sfat.

— Prin telefon, dela trimisul nostru. —

Sibiu 29 Iulie.

Astăzi la orele 10 și jumătate s'a întrunit Marele Sfat în Palatul Prefecturii județului Sibiu. Mai înainte, în Catedrala gr. or. și în biserică unită s'au făcut slujbe dumnezeiești, chemându-se ajutorul Sfântului Duh. Ședința a deschis-o dl Dr. Teodor Mihail, vicepreședintele Marelui Sfat, fiind de față, între aleși, și toți arhierii celor două biserici românești.

Sfatul a mulțumit mai întâiu Maiestății Sale Regelui și Reginei, și Comandamentului armatelor românești, pentru înfăptuirea României Mari.

Apoi s'au trimis telegrame Maiestății Sale Regelui și Reginei, precum și guvernului dela București și miniștrilor din Bucovina și Basarabia.

Vicepreședintele a făcut pomenirea morților neamului, anume: *Gheorghe Pop de Băsești* președintele Marelui Sfat, și *Vasile Damianu*. Toți cei de față și-au arătat pietatea față de amintirea lor, sculându-se în picioare.

A luat apoi cuvântul dl Dr. Ioan Suciu, ministru al organizărilor, propunând o comisie de 7 inși, cari să pregătească o listă a fruntașilor cu cari va urmă să se întregească Marele Sfat.

Ședința a fost ridicată până la ora 5, pe când se așteaptă sosirea altor membri, cari din pricina călătoriei grele nu au putut ajunge pe deschidere.

*

Blăjenii la Marele Sfat

Din Blaj iau parte la adunarea Marelui Sfat următorii: Sf. Sa Păr.

Dr. Vasile Suciu, mitropolit ales; Dr. Izidor Marcu, canonic; Gavril Preeup, profesor; Dr. Dănilă Sabo, avocat; Dr. Ionel Pop, avocat și Dr. Zenovie Păclășan, profesor. —

Credem, că la întregirea Sfatului vor mai fi chemați și alți blăjeni.

Noua recoltă

se poate folosi numai pentru hrana locuitorilor.

Cu ajutorul lui Dumnezeu suntem în toiul secerişului. Clăile de săcară, orz și de grâu îmbodobesc câmpul.

Firea întregă, toți oamenii fără deosebire: domni și plugari, avuți și săraci, sunt veseli și dau mulțămintă lui Dumnezeu, că au scăpat din ghiarele foametei.

Nu s'a mai pomenit, ca din România cea bogată în bucate, să vină sute de țărani și muncitori după cucuruz la noi în Ardeal.

Anii de războiu ne-au învățat să cunoaștem cu toții, cât e de rău, cât e de greu să trăiești, când n'ai tu nici pâinea cea de toate zilele. Copiii cereau mereu pâine, mămăliguță, ... și nu-i.

Din lipsurile și suferințele acestor vremuri grele, și noi plugarii trebuie să învățăm minte; să învățăm a strânge, a aduna, a cruța și a griji de tot aceea ce ne-a dăruit Părintele nostru cel ceresc.

La acest lucru ne îndeamnă și conducătorii neamului nostru, Consiliul Di-

rigent Român, când ne poruncește, ca *bucatele din anul 1919, să se folosească numai pentru hrana locuitorilor.*

Prin aceasta dorește și voiește să ne scape de lipsurile din anii trecuți în războiu; voiește ca toți locuitorii României mari, să aibă pâinea cea de toate zilele; să nu fie silit nime să sufere foame și să plătească o felderă de grâu cu 30—60 lei (60—120 cor.) și o felderă de cucuruz cu 25—40 lei (50—80 coroane); prețuri ne mai pomenite. Și din această cauză să plătim o zi de lucru, o zi de sapă, o zi de secere cu 10—20 lei (20—40 coroane) și de mâncare de 4 ori la zi.

Consiliul Dirigent se nuzuește să aducă pe încetul lucrurile toate în ogașa lor firească.

Vă spun aci pe înțelesul tuturor măsurile, cari s'au luat spre binele tuturor locuitorilor din România nouă. Aceste sunt următoarele:

I. Grâul, săcară, orzul din anul 1919 se pot folosi numai pentru hrana locuitorilor.

Cel ce vrea să țină porci mai mulți, vite de îngrășat, sau să facă din orz bere, fabricanții de spirt, o pot face aceasta numai cu știrea și învoirea *Consiliului Dirigent*, Resortul alimentării.

II. Se iau bucatele (să reviră) numai dela proprietarii, cari au mai mult de 100 de jughere catastrale. Prin urmăre toți acei economi, cari au mai puțin de 100 jughere, pot să-și ducă bucatele lor în piața din apropiere, sau le pot vinde de acasă.

III. Bucatele de pe o moșie mai mare de 100 jughere se icau, după ce se va ști că anume de câte bucate are trebuință fiecare proprietar pentru casă, pentru economie, pentru sămânță ș. a.

Trebuințele proprietarilor se vor socoti în chipul următor:

1. Pentru fiecare membru al familiei, pentru servitori, să lasă pe lună câte 25 kgr. bucate.

Așadar pe o casă, unde sunt 7 membri și 4 servitori se vor lasa pe lună $11 \times 25 = 275$ kgr. bucate (cam 15—16 feldere, măsurii). Pe anul întreg ar veni cam 31—32 măji de bucate (sau 190—200 feldere, măsurii pe an).

2. Pe seama muncitorilor cu ziua, se lasă de fiecare jugăr câte 30 kgr. (sau 2 feldere, măsurii).

3. Pentru sămânță se lasă de fiecare jugăr 100 kgr. (sau 6—8 feldere, măsurii). Dar nu poți să lași sămânța pentru mai multe jugăre, decât ai sămănat în anul 1918 și 1919.

4. Pentru fiecare porc de sămânță sau de îngrășat, se lasă orz 200 kgr. de un porc mare și 100 kgr. de un purcel (7—14 feldere).

La timpul său se va lasa și cucuruz.

5. Pentru fiecare cal să lasă pe o zi 4 kgr. ovăs.

Dacă prin împărțirea moșiilor și a pământului între țărani plugari, ar scădea numărul servitorilor și pământul moșiei, atunci bucatele întrecătoare, ce s'au lăsat pentru sămânță s'au servitori se vor lua (reviră) mai târziu.

IV. Pentru bucatele ce se vor lua dela proprietarii cu peste 100 jugăre, se vor plăti următoarele prețuri: 100 kgr. grâu 120 cor.; 100 kgr. săcară 110 cor.; 100 kgr. orz 110 cor.; 100 kgr. ovăs 110 cor.

Adecă o felderă grâu ar fi cam 18—20 cor.; iar o felderă de săcară, orz și ovăs cam 14—15 cor. Hotărăște greutatea bucatelor.

Prețul cucuruzului se va face mai târziu după cules.

Spovedania lui Petru Glodeanu.

— *Istorie din durerile trecutului nostru.* —

L-am întâlnit mai dăunăzi pe domnu' Gōdri Péter. Mi-a răsărit în cale la o stație mare, unde trebuia să aștept vreme îndelungată un tren. Eră aproape să nu-l mai cunosc. Și nici nu-i mirare, fiindcă abia îl văzusem odată în copilărie, cândva demult. Se abătuse atunci prin comuna noastră de unde am auzit că se trage și că ar avea chiar neamuri între sătenii dela noi. Dar dumnealui eră atunci domn mare, cică ar fi inginer vestit în Pesta și că ar avea bogăție multă și curți strălucite în capitala țării ungurești. Când a venit pe la noi nici n'a stat de vorbă cu nimeni, decât cu notarul și cu popa cel unguresc, cari li arătau multă plecăciune. Iar un domnișor subțirel, cu care venise, zice că fiul dumnisale, își purtă foarte pe sus nasul albenet și tare se fereă să nu-și colbăiască hainele de barșon verde.

Eu l-am văzut atunci trecând spre cimitirul bisericii românești, unde părea că ar căuta un mormânt năpădit de buruiene. Eram mărișor atunci, școlar în Blaj, și, sosit pe vacanță, păzeam nește oișoare pe marginea drumului. M-a întrebat pe ungurește, dacă nu-știu cumva unde-i îngropat bătrânu Glodean, cătana, care a fost în bătaie la Solferino, în Italia? 'Oi fi auzit poate dela cineva și 'oi știi unde-și doarme somnul dreptilor. N-am știut atunci, dar am întrebat apoi pe bunica Savina a Boldorului, care purtă călindarul jintrimului și mi-a spus.

— Glodeanu, cătana? Ala căruia i-s'a pustiit un fecior în lume? Stai, Glodeanu-i colo lângă prunu popii Dumitru, la stânga. Acolo-i abunăseamă, acolo.

Domnu, care întrebuse atunci de mormântul Glodeanului, nu s'a mai întors însă nici odată ca să-i pot arăta locul. Dar eu am aflat mai târziu dela popa cel unguresc, că l-ar fi chemând Gōdri Péter și că-i om vestit în țara ungurească.

De atunci nu l-am mai văzut

și nici de nume nu i-am auzit. Puteți socoti cât de mare mi-a fost mirarea, când m'am pomenit zilele trecute că-mi pune mâna pe umăr un domn cu barba căruntă, cu ochii blăjini și când mă uit mai bine văd că-i chiar domnu' Gōdri, din copilăria mea.

— Mă mai cunoști, amice? — Îmi zice pe românește. — Poate nu-ți mai aduci aminte de mine — zise mai departe pe ungurește, căci se vedeă că nu i-se învăte bine limba în graiul nostru.

— Mi-aduc, domnule Gōdri, aduc, cum să nu. Da'-i mult de când nu V-am mai văzut...

Și-am început să povestim ca doi cunoscuți vechi, ca doi prietini de demult, cu toată deosebirea de vârstă dintre noi. Acum nu-și mai ținea capul atât de țeapăn ca atunci și avea în glas atâta duioșie caldă.

— Hai, amice, să stăm la un păhar cu bere, că tu ești omul meu, vlăstar din scumpul meu sat de pe Murăș, sat de amintiri atât de dragi și atât de jalnice în aceeași vreme...

— Mai stă clopotnița cea bătrână pe gruiul satului? Și mai umbă copiii oamenilor cu vitele pe sub Cristureana? Și mai trăiește Boldur bătrânu și Gligoruț? Și Mitru de pe vale? N-or mai fi trăind, săracii, că erau bătrâni și când m'am rupt eu din sat de m-am pierdut în vârtejul lumii... Pierdut, amar de sufletul meu!

— Mai pomenesc oamenii din sat pe Glodeanu, cătana? Român inimos și creștin cucernic, Dumnezeu să-l hodinească... Român ca tine, amice, ca frații tăi, ca voi toți. Român, săracu, român de lege veche... Român!

Rostind cuvintele din urmă, domnu Gōdri Péter a sorbit până în fund păharul cu bere și i-am văzut două părăie mari de lacrimi, prelingându-i fața toată, până la barba lungă, albă. S'a întors mai tare spre mine și, aplecându-mi-se sub ochii, îmi șopti cu durere multă, cu suspin adânc:

— Glodeanu, cătana, a fost tatăl meu, părintele meu dulce. Glodeanu, săteanul de pe Murăș, românul din comuna

Prețul bucatelor e socotit așa, că proprietarul trebuie să le ducă până la gara cea mai apropiată, unde le va da în samă.

V. Pentru adunarea și îngrijirea bucatelor, adunate dela proprietari, se vor cuprinde toate măgăzinele.

Unde e lipsă, se vor cuprinde și morile, pentruca locuitorii se aibă hrana necesară.

VI. În fiecare județ (comitat) și oraș mare, se va numi o comisiune de 3 care se va îngriji de adunarea bucatelor și de împărțirea lor între locuitorii cari n'au bucate de loc, s'au n'au de ajuns pentru anul întreg.

VII. Negoțul în mori cu bucate este oprit.

VIII. Asemenea este oprită și trimiterea bucatelor în altă țară.

IX. Cei ce voiesc să-și ducă bucate, pe calea ferată română, din un loc în altul, mai mult de 2 saci (10 feldere), trebuie să-și ceară *permis* (o adeverință), în județul lor dela comisiunea de alimentare, iar în alt județ, dela resortul alimentării (ministeriu).

X. Prețul bucatelor pentru cei ce trebuie să și le cumpere se va hotărî de către *Resortul alimentării*. Pentru o persoană se va socoti 15 kgr. făină de pâne pe lună.

XI. Tot comisiunea aceasta se va îngriji, ca toți locuitorii să aibă zahăr, petrol și alte lucruri neapărat de lipsă.

XII. Comisiile de aprovizionare, cari se vor îngriji de toate cele trebuincioase locuitorilor din un județ, vor începe lucrările lor cu 1 August.

voastră, român ca și tine, ca voi toți...

Apoi a izbucnit în plâns domnul Gădri, încât toți meserii din restaurant s'au întors fețele spre noi, uitându-se mirați.

Dar dumnealui nu s'a sinchisit de loc, ci a început să-i curgă vorba, ca o vâltoare de vară, furtunoasă și caldă, încât m'a înmuiat și pe mine și au început să mi-se umezească ochii.

— Să nu mă întrebii, amice, cum a fost cu mine, că spun tot, spun și mă spovedesc, să-mi ușurex inima, să mă judeci tu și să mă judecați voi, să mă osândiți de-o fi cu dreptate... Greu să mă osândiți! Ori pe mine, ori soarta mașteră. Proclama de soartă...

(Urmează în nr. viitor.)

A. Melin.

XIII. Toți aceia, cari nu se vor ținea de aceste hotărâri ale *Consiliului Dirigent*, vor fi pedepsiți în bani și cu închisoare până la 6 luni.

XIV. Aceste porunci îndatoresc pe toți locuitorii, cu începerea dela 15 Iulie, când s'au publicat.

Iubiți plugari! Precum vedeți, bărbații, puși în fruntea cârmuirii țării noastre, se îngrijesc, ca toți locuitorii să aibă pânea de toate zilele și cele de lipsă pentru traiul mai ușor.

Datoria noastră a plugarilor și a celor-alții locuitori este să-i ascultăm; să urmăm povețele oamenilor noștri, cari ne voiesc binele, fericirea noastră și a țării, ce ne-a dăruit bunul Dumnezeu.

Iubiți plugari! Să fiți dar cu minte, cu răbdare și eu deplină încredere în Dumnezeu, ocrotitorul neamului românesc, și în frunțașii Voștri. Să nu ascultați de *farisei* și *vameși*, cari prin minciuni, scornituri și cu banii lui Iuda celui fără de lege, umblă să vă amăgească, să vă înșele și apoi la urmă să *ridă de voi*, după ce veți ajunge în năcaz.

Ioan F. Negruțiu.

Cine e cauza războiului.

Gazeta englezească „Le Temps” dă scrisoarea din 28 Iulie 1914 a Kaizerului Wilhelm, îndreptată către cancelarul Bethmann-Hollweg, din care s'ar părea, că nu Kaizerul ci ministri austrieci din Viena poartă vina pentru descărcarea cumplitului războiu. Când adevărat Austro-Ungaria a cerut Sârbilor în 1914 socoteală pentru uciderea moștenitorului de tron Ferdinand, a primit după 24 ore răspunsul acelora, un răspuns, care Kaizerului i-s'a părut indostulitor. În scrisoarea aceasta apoi Kaizerul cere dela cancelarul său, să facă tot ce se poate, pentruca Serbia să-și împlinească ceea ce a făgăduit și până la împlinirea făgăduințelor să se cuprindă din Serbia capitala (Belgradul) și atâta bucată din țară câtă s'ar părea de lipsă. Aceasta trebuie făcută, pentrucă Sârbii sunt orientali, deci mincinoși și măiestri în arta (măiestria) de a trăgâna lucrurile.

Pe răspunsul Sârbilor Kaizerul, spune gazeta amintită, ar fi scris cu mâna sa proprie următoarele cuvinte: „Isbândă strălucită avută după 24 ore.”

E mai mult decât puteam aștepta. Un mare succes moral pentru noi (austriecii). Astfel dispăre (trece) orice motiv de războiu și Giese (ministrul Austriei la Belgrad) ar fi putut rămânea liniștit acolo. Iată de ce n'aș fi decretat niciodată mobilizarea generală.

Și de altfel Germanii vreau cu tot prețul să-l spele curat pe Kaizerul de vina începerii acestui războiu și atât fratele său, cât și kaizerița se roagă de regele și regina Angliei să nu-l ducă la judecată.

Se va vedea în sfârșit totuș cine poartă vina atâtor fărădelegi, cine a fost pricina vărsării atâtuui sânge nevinovat.

Sășii din Ardeal — și noi.

Nu de mult dl ministru al nostru, Imputernicit al Ardealului la Marele Sfat pentru pace, dl Alexandru Vaida-Voevod, a scris acasă în țară că Sașii noștri din Ardeal ar fi cerut dela Marele Sfat din Paris, mai bine zis dela *Tovărășia Popoarelor*, ca să-i ia în apărare aici în Ardeal împotriva Românilor. Aceasta ar fi făcut-o în aceeaș vreme, când frații lor, Șvabii din Bănat, au cerut alipirea lor la România-mare.

Această faptă a Sașilor noștri, se înțelege de sine, a produs mult sânge foarte rău între Români, cari le-au dat la Alba-Iulia toate drepturile și le vor da tot ce vor cere și ce nu este împotriva patriei. Gazetele noastre au și scris tare năcăjite și au cerut lămuriri. La aceasta Sașii au răspuns trimițând o delegație dintre frunțașii lor cei mai de seamă la dl Maniu și declarând, că ei n'au făcut nici un pas la Marele Sfat ori la *Tovărășia Popoarelor*, și că ei sunt cei mai credincioși supuși ai României mari. Totdeodată unul dintre cei mai de seamă conducători ai lor, dl Korodi Lutz, scrie un articol în gazeta săsească „Deutsche Tagespost” din

Sibiu: în care ne asigură despre credința nețărnică a Sașilor și spune, că, precum dela unirea Ardealului cu România, dela Români toate drepturile le-au primit, așa și de aici înainte, sunt siguri, că le vor primi fără de a se mai îndrepta către alții, pentrucă pe pământul României este izvorul garanției.

Ne bucurăm din inimă de aceste declarații ale Sașilor și li asigurăm, că la noi vor avea toate drepturile. Noi adevărat suntem creștini, cari urmăm învățăturile Domnului și asvărlim cu pâne după ceea ce ne-au lăsat cândva cu pietri, și le uităm toate pentru înviere.

Pacea cu Austria.

În sfârșit Marele Sfat pentru pace l-a dat în mână imputerniciților Austriei condițiile păcii. De însemnat e, că aceste condiții sunt cu mult mai ușoare decât cele puse Germaniei. — Pentrucă pe când Germanii i-s'a cerut ca în vreme de 15 zile să spuie dacă primește condițiile ori ba, Austriei i-se cere ca în 10 zile să facă propuneri din partea ei, pe cari apoi le vor cereți cei dela Marele Sfat și le vor primi dacă se vor părea drepte. — Austria va perde orașul Pressburg (Pozsony), pe care-l capătă cehii, în schimb însă va capătă dela Ungaria județele nemțești dela margine. Toate bunurile și drepturile, pe cari le au cetățenii Austriei în ținuturile acelea din fosta Austrie, cari vor fi ale statelor mici formate acuma, vor rămânea ale lor.

Germania continuă războiul — pe altă cale.

O mare gazetă franceză, „L'Echo de Paris” primește dela un scriitor, care cunoaște foarte bine Germania, o știre, care va pune lumea în uimire. Germanii au subscris pacea dela Paris, pentrucă n'aveau încătrău, dară lozinca lor este: „Războiul s'a sfârșit, trăiască războiul!” Și ce mai războiu! Nu de cel cu armele, nu cu tunuri și cu gazuri, cu submarine și cu aeroplane, ci un războiu al sufletelor, o revoluție mare, care să încingă lumea toată și să o strivească, dar nu și pe Germania, — bolșevismul.

Ei au fost doară aceia, cari au introdus bolșevismul în Rusia. Văzând adevărat, că pe Rusia n'o pot învinge cu armele, s'au hotărât s'o biruiescă pria revoluție.

Și au isbutit. Cum în Rusia țarismul nu suferea nici un fel de contradicție, pe toți nemulțămiiții și turburătorii ordinii îi întemnițau, iară cari puteau se refugiau în Elveția, țara libertății. Germania și-a pus ochii pe acești refugiați și astfel i-a trimis în Rusia la 1917 pe Lenin și Trocky, cari sunt conducătorii bolșevicilor de astăzi, pe cari i-a plătit și i-a susținut.

Lenin și Trocky, la rândul lor au voit însă să ducă bolșevismul și în Germania, dar Germania

a luat toate măsurile de lipsă ca să impedece aceasta.

A doua lozincă a Germanilor este: *»Dacă suntem ruinați de războiu, în schimb vom ruina și pe alții prin bolșevism.*

Iată dară ce vreau Germanii. După ce au nefericit o lume întreagă prin arme și foc, acum vreau să mai prăpădească și ce biată a mai rămas, prin bolșevism. Dar după cum n'au izbutit la început, nici acum n'or duce-o la bun sfârșit, pentru că: *»Cine sapă groapa altuia, însuși cade în ea».*

Luptele cu Ungurii.

— Au încercat iarăși „marea cu degetul” — vorba ăluia — și s'au înecat în — Tisa. — Oastea lui Kuhn Béla a atacat cu înverșunare pe tot frontul Tisei, dar au fost alungați și bătuti crâncen. — Trupele noastre au făcut o mulțime de prizonieri, au luat tunuri, muniție și arme fără număr. — Înaintăm ca vântul dincolo de Tisa. —

In săptămânile din urmă, Ungurii s'au pierdut cum-pătul iarăși. Kuhn Béla, încurajat, se vede, de blândea cu care Antanta se poartă față de rădăcirile Ungurilor și de împrejurarea, că a primit chiar câteva telegrame dela Președintele Conferinței de pace, a socotit, că se poate obrăznic și poate să atace trupele românești aflătoare pe granița Tisei. Ungurii au crezut, că Antanta uneori va închide ochii și îi va lăsa să-și facă de cap. Și au mai crezut poate, că Românii nu mai sunt atât de îndârjiți întru apărarea hotarelor apusene, sau cine știe ce socoteală s'au mai făcut în turbureala minții lor. Adevărat, că nici ei nu au fost toți de aceeași părere cu privire la pornirea atacului contra Românilor. Astfel însuși generalul Böhm, comandantul lor, s'a împotrivit din toate puterile începerii luptelor cu Românii. Dar Kuhn a fost mai rău de gură și i-a trimis pe gardiștii lui la — botez românesc de sânge.

Bolșevicii unguri au aruncat spre Tisa toate armatele lor retrase din Ceho-Slovacia. Și aveau oaste destul de multă. Și arme și tunuri.

Dar greu s'au înșelat, săracii. Au trecut Tisa, atacând trupele noastre de acoperire, cari se aflau puțin în liniile prime. Insă când au simțit ai noștri gândurile lor, s'a pornit puvoitul nostru, ca apele umflate ale verii. Puvoi românesc. Și i-au dibuit pe «roșii» dincoace de Tisa, la cotituri potrivite, i-au cocoloșit cum se cade, i-au scaldat în valurile umflate de ploii, iar pe cari au putut să scape de gloanțe și de apă, îi alungă spre inima țării ungurești...

Vestirile Comandei noastre despre lupte.

Comunicatul oficial din 25 Iulie.

Inimicul care trecuse Tisa pe tot frontul, după lupte înverșunate care au durat dela 20—25 Iulie a. c. a fost asvârlit înapoi, menținându-se încă în sectoarele Rakamáz și Szolnok, unde luptele continuă cu îndârjire.

Capturări: 250 prizonieri, 2 tunuri câmp, 11 mitraliere, mult material și munițiuni.

Pierderi: a) Morti: Locotenentii Panciucu Niculae, Drăgan Dumitru, Iordan Ion și 50 soldați.

b) Răniți: 12 ofițeri și 561 soldați.

Marele Cartier General.

Comunicatul oficial din 26 Iulie.

In sectoarele Rakamáz și Szolnok luptele continuă înverșunate. Trupele noastre se găsesc peste tot în înaintare.

Capturări. — 6 ofițeri, 610 soldați, 2 tunuri, 5 mitraliere, mult armament și munițiuni.

Pierderi. — Morti: Colonel Toporoveanu Victor, căzut în fruntea trupelor ce conducea la asalt. Locotenent Constantinescu Gheorghie și 54 soldați.

Răniți. — 5 ofițeri și 379 soldați.

Marele Cartier General.

Precum se vede atacul ungarilor a ieșit prost de tot pentru ei. Armata lor fuge în neorânduială și Românii îi alungă de aproape. Feciorii noștri, atât cei din Țara veche, cât și oastea ardelenească, se luptă ca leii și fac bravuri minunate.

Aliții contra bolșevicilor unguri.

26 Iulie. — O telegramă dela Paris spune, că sfatul de cinci din Conferința de pace a primit propunerea ca armata lui Kuhn Béla să fie atacată.

26 Iulie. — O altă telegramă din America spune același lucru, anume că generalii români, ceho-slovaci și jugo-slavi au mână liberă să atace armata bolșevicilor unguri și să-i bage mințile în cap.

Nici bolșevicilor ruși dela Nistru nu le merge mai bine.

Vestirea Marelui Cartier General din 26 Iulie spune, că bolșevicii ruși au încercat să treacă Nistrul pe la Kitzkani, Strălnici și Bucozi, dar au fost asvârliti înapoi cu pierderi.

Va se zică: *Își găsesc și ei nănașii, ca și ungurii lui Kuhn, la Tisa...*

Ungurii fug mâncând pământul.

Comunicatul din 27 Iulie.

După lupte crâncene, inamicul a fost asvârlit de prețutindeni peste Tisa, el se retrage în debandadă, urmărit de aproape de trupele noastre.

Marele Cartier General.

In potrivea răspânditorilor de știri.

— Estras din ordonanța Nr. 21 și 25, modificată. —

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica colporta, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imagine, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Gâlceava dintre Grecia și America.

Nici nu mai știm a cătea este această gâlceavă, iscată la Marele Sfat pentru pace. E vorba adecă despre aceea, că Franța, Anglia și Italia doresc să dea Tracia Grecilor, pe când America vrea să o lase Bulgariei. Statele dintâi vreau adecă să pedepsească pe Bulgaria pentru necredința sa, dovedită în cursul războiului, pe când America în frunte cu președintele Wilson e de părerea, că prin luarea Traciei dela Bulgari s'ar amenința pe vecie pacea în Balcani.

Drumuri prin România-Mare.

— Însemnări din călătorie. *) —

— Bogăția Munteniei. — Frânarul Marinescu. —
„Triajul american” la Buzău. — În pragul
Moldovii. — Mărășești. —

Dela Ploești încolo, spre Moldova, calea trenului se dăpână pe sub dealuri pline de vii și de pomi, cari se țin lanț până aproape de Siret. Dealuri bogate, cari dau vinuri vestite, iar în măruntaiele lor ascund neprețuite comori de petrol, care, precum ni-se spune, țighește din pământ oriunde faci o săpătură.

Ajungem la stația *Albești*, nume cunoscut nouă, blăjenilor. În iarna anului 1918, când germanii lui Mackensen se retrăgeau peste Ardeal, ca o oaste jalnică și nenorocită, legionarii Blajului au prins un tren nemțesc, încărcat cu butoaie uriașe, pline cu vin roșu dela Albești... Il duceau bavarezii cei hapsini, ca să-și mângâie durerile unui război sfârșit prost. Dar n'au apucat să-și ude bine gătlejurile fripte de fugă, căci s'au petignit la Câmpul Libertății și vinul furat de ei a înveselit inimile Vânătorilor din Reg. 1 și 5, cari au intrat mai întâi pe pământul Blajului românesc!

Până la Buzău vine cu noi *frânarul Marinescu*, un om foarte vioi și cald la vorbă, care ne povestește multe.

— Țara noastră e un rai, domnilor, rai adevărat. Câtă bogăție am avut noi înaintea războiului, trece orice închipuire. Noi nu mâncam decât pâine albă și moale, pâine ca cozonacul. Și era ieftin traiul, he, he! Din treizeci de franci pe lună țineai o casă cu zece mănăcători. Și o țineai cu mulțămire deplină. Dar dă Dumnezeu și acum a rod din belșug și va fi iarăși fericire. Bucatele sunt bune și pe-aici n'avem ce zice, dar să vedeți D-voastră pe Bărăgan ce e: minune, nu altceva. »Cât intri de-a călare în păpușoi, cât te mănâncă lupul. Codru, domnule, codru adevărat.

— Apoi să știți una, domnilor, că dacă ne-a ajutat Dumnezeu să ne unim toți frații împreună și să facem România mare, țară ca a noastră nu va fi pe tot rotogolul pământului. Muntenia dă grâu și petrol, Moldova și Basarabia porumb, poame și vin, Ardealul fier și aur, Bucovina lemn, Dobrogea cu Dunărea și cu marea pește: ce ne mai trebuie?

— Fie, că și avem un Rege după inima noastră, tată adevărat. Dar Regina... Regina, cea mai scumpă și mai înțeleaptă femeie din lume. Și bună și

*) Urmărea foitei din numărul trecut.

miiloasă, cum nu se mai găsește. Intrebați soldații și întrebați pe toți năcăjiții din anii războiului. Iar Prinsele noastre, zine adevărate! Ehe, nu le-ați văzut încă?

— Noi, cei din țara veche, mai avem anumite răni, cari sângerează încă. La noi politica e beleaua. Dar, slavă Domnului, ne-om vindeca noi și de asta. Ai noștri s'or mai da și după D-voastră, cari nu sunteți de loc fuduli și stați atât bucuroși de vorbă chiar și c'un muncitor ca mine. Să trăiți, că multe nădejdi legăm noi de D-voastră. Dar avem și noi oameni de inimă și înțelegători. Dați mâna cu ei și România mare va fi binecuvântarea lui Dumnezeu...

Așa ne-a povestit frânarul Marinescu, în care am găsit atâta inimă și atâta înțelegere de viitorul neamului.

În gară la *Buzău*, am văzut o alcătuire mare de scânduri, o sală lungă și largă, pe care era scris »*Triajul american*«. E casa de milostenie a Crucii roșii americane, care împarte mâncare, în cinste, tuturor flămânzilor. Are mese lungi, biide curate de pământ și linguri de lemn. Oricine capătă o zamă (supă) și o bucată de pâine, să-și prindă inima. După sleirea țării din partea nemților, mulți oameni au rămas peritori de foamă pe drumuri, și milostenia americanilor a făcut mult bine în biata țară jefuită.

Dincolo de apa Buzăului, se ridică o vatră nesfârșită, șes întins cât vezi cu doi ochi. Numai păpușoi, frumos și mare, să bată loitrele carului. Uneori apar în fuga trenului, lungi drumuri de țară, șosele cu plopi înalți pe margini, neclintii și drepti, ca nește făclii verzi. În zare, la stânga și la dreapta, dungi de pădure. Oameni la prășilă, și vite, cari pasc liniștite pe lângă care.

Am văzut aici, că prin partea locului păpușoiul (cucuruzul) se cultivă altfel decât pe la noi. Dintr'un mușunoi ies câte trei-patru fire înfrățite, ca dintr'o tulpină. Spun, că se pune la sămănat cu sapa, câte trei-patru grăunțe într'un cuib. Și rodește foarte bine. Face tuleu (strujan) mic și rod mare, bogat.

La o gară, undeva spre *Focșani*, trenul e năpădit de fetițe mitite, cari strigă cât le ia gura:

— Haideți la cireșilii! Cireșilii, cireșilii!

Ne bate la urechi sunetul i dela cireșilii...

— Se schimbă graiul, de-acum intrăm în Moldova! Că Moldova-venii au alt grai decât Muntenii, mai dulce, mai blând și mai trăgănat. Mai apropiat de graiul Ardealului nostru.

Moldova!

După *Focșani*, oraș mare cu vii multe, mai este o haltă la *Putna* seacă, apoi vin *Mărășești*...

Când ne apropiem de câmpul sfânt al vitejiei românești, cade în plin amurgul sării. Soarele își îmbină, încetul cu încetul, genele lui de jărătec. Și pe câmpia întinsă coboară umbre ușoare, străvezii, ca giulgiul de mătășă pe fața unui adormit în Domnul. Înainte, destul de departe, se înalță, cu coastele răpoase, dealurile Siretului pe malul moldovean, iar alături, la dreapta zidurile sfărimate de obuze ale fabricii de zahar dela *Sascul*. Și gara *Mărășești*, cu păreții ciuruiți de gloanțe, cu coperișul sdrențuit-ferfeniță. Nu găsești pe păreții clădirilor de demult nici atâta locșor întreg cât să așezi un vârf de ac, sau să se poată odihni în tihnă o muscă ostenită. Prăpăd și ruine...

Grozavă înclăștare a trebuit să fie aici, după urmele pe cari le vedem! Tunurile nemțești erau așezate de câtră *Focșani* în șanțuri adânci, iar apărătorii Moldovei le pânneau focurile cutropitoare pe muchile de peste Siret. Și vitezele regimente de dorobanți furnicau prin răchitele de pe mal, adulmecând chivărele de oțel ale bavarezilor, cari nu-și găseau destul loc de jaf în câmpiile largi ale Munteniei robite.

În lumina soarelui care sfinte, se văd slipiri de unde dela Siret; acolo se vor fi scaldat eroii noștri dela *Mărășești* când i-au surprins cătanele lui Mackensen, de n'au avut vreme nici să-și îmbrace hainele pline de sudorile verii și ale luptelor. Dar nu s'au spăimântat șoimii noștri, ci, încingând traistele cu cartușe și luându-și puștile negrite de fum, s'au ridicat ca o oaste a basmelor, cu piepturile și cu pulpele goale, cu ochii scăpărători de mânia leului ce-și apără culcușul, și i-au fulgerat pe nemți ca trăznetele uraganelor, tot în plin, în plin... Să știți ei, barbarii, că pe-acolo nu se trece! Incât s'au spăimântat bavarezii de pieile goale, de brațele izbitoare ale vitejilor împinși la furie, încât fugeau măn-când pământul, strigând:

— Îndărăt, îndărăt: românii s'au înfrățit cu dracii!

Furia Românului mușcat de

inimă, a izbucnit atunci ca un clocot al focului veșnic!

Și n'au putut trece nemții peste malurile ziduite cu piepturi ale Siretului nostru. N'au putut, oricât au scuipat moarte din mașinile lor blestemate. Nu!

Acum e liniște pe câmp și pace. Umbrele sării îl învăluie în ceață dulce, care nu poate să acopere urmele largi ale tranșeelor deodată, nici huzdoapele săpate de bombe și de obuze. Ele par răni adânci, pe cari florile și verdeața bogată a unei veri de pace, caută să-le vindece și să-le facă uitate. Multe, foarte multe flori galbene, ca un prinos de duiosie peste atâtea trupuri de eroi căzuți pentru țară. Mulți maci vâratoci pe muchi de șanțuri; florile lor roșii sunt parcă valurile sângelui nemțesc, care a îngrășat acest pământ de osândă pentru dânsii. Flori de sânge și flori galbene de jale... Blăstăm și lacrimi de veșnică recunoștință!

...Când se urnește trenul spre Siret e seară deabinele. Intunecul nopții ascunde urmele crâncenelor lupte. Și în inimile noastre nu rămâne, decât un susur lin de doină, înfripată din clătinări de flori, care plutește parcă în văzduh și incopie luptele de la *Mărășești* în marea *Povestea a Neamului*...

Alergăm mai departe în noapte și eu mă gândesc la vorbele Părintelui Simonetti din Râșnar, unul dintre pribegii Ardealului, fugit în 1916 de groaza ungarilor, cu care întâlnindu-mă la piccare, mi-a spus:

— Ferice de D-voastră, că puteți călători veseli, pe unde treceam noi plângând în zilele cumplite ale nenorocirii neamului.

Mă gândesc la fuga lor de-atunci și la drumul nostru de astăzi, când ardeleanul dela Blaj poate să se plimbe dealungul și dealatul României fără *pașaport*, în țara lui...

Mă gândesc la durerile de atunci, la fericirea de acum, și mă las cuprins de visuri dulci în legăturile trenului, care ne duce navalnic spre Iași.

A. Lupeanu.

DELA SECERIS.

Versul cununei*).

Trecui patru ani și-o lună
Decând n-am fost la cunună,
Nici n'am avut voie bună!
Trecui valea și o punte
Până la gazda de frunte.
Trecui puntea și o vale
Până la gazda cea mare.

*) După isprăvitul seceratului la un om cu stare mai bună, o fată mai istețată, având pe cap o cunună de spice, îl întâmpină, acasă, pe stăpân cu urca de mai us.

Trecui valea și un pod.
Până la gânda din loc.
Să trăiești gânda de loc
Cu opincile de porc,
Cu apă de moloc,
Să-ți iasă părul prin clop
Și spatele prin cojoc.
Și Dumneata găzdoaică
Cu opinci de oase,
Cu apă de hulpoaică
Și cu buzele drâmboaică.
Să trăiești ca și-o grofoaică.
Bună sara, bună sara,
Domn de țară,
Nați ieșit cu plosc-afară
Înainte a cununii!
Ori v'ați temut că n'om veni?
Mai de mult am fi venit
Dar ne-a fost grâu-nealcit
Și drumul ne picosot¹⁾.
Ne-am purtat și l-am gătit
Și cu apă ni-o stropit.
Mai demult am fi plecat
Dar ne-o fost grâul picat
Și drumul nepisocat;
Ne-am purtat și l-am gătat
Și cu apă ni-o udat.
— Când de-acasă am plecat
Gazda așa s'o laudat,
Că are curte de peatră,
Bată-și Frâncii, caii-și bată,
In curte să nu străbată.
Noi cu Frâncii ne-am bătut
Și'n curte am străbătut,
Câținel pe lângă poartă
Cu cununa ca și-o roată,
Câținel pe lângă prag
Cu cununa ca și-un steag.
— Când de-acasă am plecat
Gazd'a-asa s'o laudat,
Că are curte șindilită
Și-i cu jup²⁾ acoperită,
Și când am intrat în tindă,
Ne-o picat jupcii pe cap,
Și când am intrat în casă
Ne-o picat jupcii pe masă.
— Când de-acasă am plecat
Gazd'a-asa s'o laudat,
Că are-un voinic,
Tânăr și frumos,
Să iee cununa jos.
Voinicul știm că-l aveți,
Dar acasă nu-l țineți,
Că grâu roș i-ați măsurat
Și la moară l-ați mănăat.
Dar morariul nu-i acasă,
Că-i dus în pădure
A paște căpșune.
Numai morărița,
Mesterița,
A făcut eioc-poc,
Și-o venit moara la loc
Și-o turnat grâu roș
In coș
Și din coș a căzut pe piatră,
Din piatră în covată,
Trei țărăși și-o fărîmă
Pân'a fost covata plină.
Și de-acolo l-a luat
Și l-a dat
La trei socăcișe alese,
Dela Tarigrad trimese.
Una cără,
Una frământă,
Una în cuptor băgă
Una mai loatră
A luat o lopată.

¹⁾ neprundit.
²⁾ tutei de cucurus.

Și-a băgat pita sub vatră,
Să se coacă dup'-olaltă.
Una a luat un sucitor
Și-o băgat pita-n cuptor,
C-a zis, c-o face pita bună
S-o deie fetelor la cunună.
Una a făcut un colac,
Mândru și frumos,
Scrisă-i fața lui Hristos.
De rumpeți colacu 'n două
Fumătate ni-l dați nouă,
De rumpeți colacu 'n trei
Cu aceea ni-ți găci.
— Când de-acasă am plecat
Gazda așa s'o laudat,
Când cu cununa vom veni,
O ferie de vin vom găsi.
Căci și dintru'n păhar aș bea,
Pentru osteneala mea.
De-ar fi unul de vin,
Cât de plin.
Și unul de holircă
Naș mai zice nimică,
Și unul de vinars
Să-mi treacă de năcaz.
Cu cununa am venit,
Dar vinul nu l-am găsit.
Cu cununa am intrat în casă
Dar vinarsul nu-i pe masă.
— Când de-acasă am plecat
Gazda așa s'a laudat,
Că are un car cu patru boi
Și-o turmă mare de oi
Și păcurari câte doi
Și-un lădoi de taleri noi,
Și ni-o da și nouă doi,
La față pentru cunună
Și mie pentru minciună.
Noi cununa nu vom da,
Până ce nu-ți arăta.
Țiganul cu cetera,
Blidul cu plăcintă,
Plosca cu holircă.
Cununa n'om pune-o ngrindă,
Până'om vedea joc în tindă.
Cununa n'om pune-o pe masă
Pân'om vedea joc în oasă.
Și pe lângă ceteraș
La vr'o zece melenăși,
Să ne năvâră pe sub mână,
C-așai la noi la cunună.
Să ne învâră tot rotită
Ca-șai la noi la felite.
— Când de-acasă am plecat
Gazda așa s'o laudat
Că are un voinic,
Tânăr și frumos
Și-o lua cununa jos.
Voinicul dacă-l aveți,
Tare mult nu ni-l țineți,
Că-i copila tineretă,
Și-i cununa cam grea
Și nu o poate ținea.
Și nu ni-l dați dela ușă
Să fie cu gușă,
Nici dela pat
Să fie colțat.
Ni-l dați dela părete
Să ne fie drag ia toate,
Și ni-l dați de lângă prag
Să ne fie tare drag.

(După acasta fata închină feciorului care-i ia cununa de pe cap):

Să trăiești bade badișă,
Că-ți închină o copilășă,
Cu mâni-albe peștrișe,
Care înfloare florile
Și pornește morile.

Coace grâul pe răcoare,
Și pologul fără soare.
Voie bună Dumitale
Ia-închin cu-acest păhar
Dumnezeu cu mare dar
Ia-ți închin cu asta mână,
Dumnezeu cu voie bună.

(Auzită dela Măriuca Leonte din Maieru).

Gavril Bichigean,
preot.

ȘTIRI.

— **Yești despre logodna Prințului Carol.** În Paris se vorbește, că moștenitorul tronului românesc, Alteța Sa Principele Carol va logodi în curând cu una dintre fiicele Regelui Italiei.

— **Galații capitala României-mari.** Dl Vasile Goldiș, ministrul Transilvaniei la București, a spus unui gazetar din Constanța, că Bucureștii nu mai poate fi capitala României-mari, pentru că Dâmbovița e prea mică apă. Singurul oraș, care ar putea fi cea mai bună capitală, fiind așezat lângă Dunăre, este Galații, care se va uni cu Brăila, care e numai 19 kilometri departe de Galați, și astfel amândouă aceste orașe vor forma o capitală mare. Așadară capitală nu va fi în Ardeal, cum se zvonea, ci între Oltenia, Moldova, Basarabia și Dobrogea, pe malurile Dunării bătrâne. Dl Goldiș a spus, că nu peste mult va și merge la Galați și va vorbi cu conducătorii orașului despre aceasta, iară mai târziu guvernul se va înțelege cu mai mulți ingineri din Europa, ca să facă din Galați o capitală cum nu s'a mai pomenit.

— **Inscrierile la școala »Alexandru Papiu Ilarianu« din Târgul-Marăș încep în 1 August și tin până la 15 August 1919.** Părinții din jurul acela să aibă grije să nu scape terminul.

— **Dar.** Familia Emil Petricaș comerciant în Turda a dăruit 100 (una sută) coroane pentru fondul Cultural »Popa« și biblioteca poporală din Dumbrău — Primească marinosul donator sincerile mulțămiri, iar actul de binefacere să aște cât mai mulți imitatori, pentru înaintarea și progresul neamului. *Popa Tunarul*, din Dumbrău.

— **Ungurii își vând coroana ungară.** Cei ce am umblat la școală știm, că întâiul rege al Ungariei, sfântul Ștefan a fost încoronat de rege cu o coroană trimisă de Papa dela Roma. Cu aceasta coroană, care s'a întregit mai târziu cu o altă coroană primită dela Tarigrad,

au fost încoronați toți regii Ungariei până la cel din urmă. — O știre telegrafică ne spune acuma, că bolșevicii unguri vreau să-și vândă coroana regală unui negustor de vechituri și nici nu cer mult pe ea, numai o sută de mii de lei...

— **Feciorul Kaizerului slujbaș la o bancă.** Postul prinț August Vilhelm, al pătrălea fecior al Kaizerului, a cerut unei bănci din Berlin să-l primească între slujbașii ei, fiindcă vrea să muncească. Banca l-a primit și prințul lucrează acum ca oricare funcționar.

— **Pentru vânăta.** Resortul agricultură și comerț observând, că în prăvălii se vinde piatră vânăta cu 20—24 cor. chgr., atrage atențiunea agricultorilor, viticultorilor, primărilor precum și comercianților, ca pentru nevoile stropitului de vii, precum și pentru saramură de grâu, stau la dispozițiune 50 vagoane piatră vânăta cu prețul maximal de 12 cor. chgr. preț fixat la fabrica din Ferneze. Primăriile ori țărării întovărășiți pot primi piatră vânăta, achitând prețul de 12 cor. chgr. la »Banca Centrală pentru industrie și comerț«, Sibiu.

— **Pilda Focșanienilor.** O pildă vrednică de urmat ni-au dat învățătorii orașului Focșani, când în Sâmbăta morților au condus pe toți elevii școalelor din acel oraș la mormintele ostașilor căzuți pentru patrie și au depus fiecare cel puțin câte o floare pe aceste morminte scumpe.

Nu se putea o faptă mai frumoasă și mai pioasă decât aceasta. Numai în forma aceasta putem arăta recunoștința și mulțămirea noastră acelor viteji, cari și-au jertfit viața pentru patrie și neam. Laudă vrednicilor dascăli ai Focșanilor!

— **Sare dintr'un aeroplan în altul.** Gazeta »Românul« din America scrie: Pentru a călători în aeroplan se cere omului curaj, iar pentru a sări dintr'o mașină pe cealaltă, se cere mai mult decât atât. Cu toate acestea locotenentul Lockier a încercat și a reușit să sară dintr'un aeroplan în altul, pe când ambele se aflau la o înălțime amețitoare. El a eșit din scaunul în care ședea în aeroplanul dintăiu și s'a suit pe o aripă, apoi când al doilea aeroplan se află în dreptul celui dintăiu, dar mai jos, el a sărit pe aripa celui de desubt ca și când ar fi sărit de pe o șură. Locotenentul a sfârșit călătoria cu al doilea aeroplan, dându-se jos nevătămat.

— **Nemții din Viena se roagă pentru biruința armatei române.** Un român sosit zilele acestea dela Viena spune, că într'o biserică nemțească de-acolo s'a făcut slujbă bisericască, în care s'au adus mulțămiri lui D-zeu pentru biruința Românilor împotriva Ungurilor. Și ciudat lucru că de față au fost conții Andrassy și Batyány împreună cu alți foști miniștri ungurești.

Pentru biserica din Craifalăul de Cămpie.

Peatru zidirea unei sante biserici in Craifalăul de Cămpie, harnicii credincioși au dat de bună voie aproape douăstrezece mii de coroane. Iată-i cu numele:

Vasile Porav a Veliei 2200 cor., Vasile Beica 1000 cor., Emil Caliman 1000 cor., Ioan Buzea, propr. 1000 cor., Nicolae Ungur 87 cor., Petru Moldovan inv. 100 cor., Augustin Bucșa 100 cor., Alexandru Pop Inv. 40 cor., Simion Milăsan 40 cor., Teodor Căținean Secl. 50 cor., Ștefan Porav 40 cor., Gregoriu Popșor 40 cor., Ioan Blaga 100 cor., Simeon Jorcan 50 cor., Ioan Porav a Panizei 40 cor., Teodor Ōtveș 40 cor., Gavril Porav I. Iacob 100 cor., Ioan Popșor 500 cor., Simeon Vald 40 cor., Alexă Chirai 40

cor., Măriuca Colța 40 cor., George Bucșa 150 cor., Petru Negru 200 cor., Teodor Cătuian M. 40 cor., Vasile Nastu 60 cor., Vavile Porav Manța 200 cor., Petru Căținean M. 60 cor., Teodor Căținean-big. 40 cor., Simeon Miron 40 cor., Ioan Bejan 40 cor., Iacob Clicorean 60 cor., Teodor Păru M. 40 cor., Croticăpean a Vetii 100 cor., Iacob Păru 50 cor., Gavril Moldovan 40 cor., Gavril Haneș 300 cor., Nistor Negrușa 100 cor., Pavel Ōtvös 80 cor., Fira Cățineanu I. Pavel 80 cor., Vasile Păru, I. Gavril 100 cor., Vasile Căținean big. 50 cor., Ioan Boalcă 100 cor., Octavian Căpușan 40 cor., Teodor Chiorean Șt. 50 cor., Petru Vereș 80 cor., Augustin Porav 200 cor., Ioan Bucșa iun. 500 cor., Maricșa Căținean 90 cor., Teodor Vereș 100 cor., Pavel Cărticăpean 100 cor., Alexandru Pop sen. 40 cor., Vasile Cortică-

pean Sand. 80 cor., Pompei Corticăpean 50 cor., Ioan Porav vișar 100 cor., Paraschiva Chiorean 100 cor., Petru Morar I. Tân. 100 cor., Petru Colțe 50 cor., Anuța Șarmășan 80 cor., Adolf Also 50 cor., Regina Also 20 cor., Vasile Porav Monului 100 cor., Ana Vancea 10 cor., Alexandru Colbas 100 cor., Michail Goldaefel și soția 120 cor., Ioan Fiscuzatean 100 cor., Iosif Biro 10 cor., Avram Rița 50 cor., Simeon Ōtvös 20 cor., Elie Blaga 400 cor., vād. Amalia Lupan 20 cor.

Suma totală 11,487 coroane.

Emil Caliman,
preot cooperator.

Posta Redacției.

— *Mai multora.* — E obiceiul tuturor redacțiilor să nu inapoieze manuscrisele. De acest obicei ne ținem și noi, fiind că nu putem lua asupra noastră păstrarea lor, nici nu ne putem lua însărcinare să le trimitem

inapoi în caz de nepublicare. Nici chiar dacă ni-s'ar trimite mărci postale pentru inapoier. Ar trebui să să ținem în redacție un om anume pentru aceasta, ceace nu ne stă în putere. Prin urmare rugăm pe cei ce ne trimit ceva spre publicare să păstreze o copie despre lucrările lor, ori să ne trimită nouă copia. Lucrările cari ating măsura le publicăm totdeauna.

Măcelăria N. MURZA din Blaj

caută un ucenic,

băiat sănătos și voinic, care să aibă cel puțin clasele școlii satești. Părinții băieților cari ar dori să între la ucenicie să ceară lămuriri mai deaproape dela d-l N. Murza, Blaj, Strada mică. (1-5)

Număr cenzurat de Iuliu Maior.

TIPOGRAFIA

SEMINARIULUI TEOLOGIC GR. CAT. BLAJ

□ □ FONDATĂ ÎN ANUL 1754. □ □

Execută: ZIARE, REVISTE, CĂRȚI BISERICESTI, MANUALE DIDACTICE, CĂRȚI LITERARE, AFIȘE, BILANȚURI, NOTE, ANUNȚURI, BILETE. □ TOT FELUL DE TABELE etc. etc.

Toate produsele tipografice să tipăresc cu cele mai bune caractere de litere și cu cele mai fine cerneluri de tipar dela renumitele fabrici din Paris, avute în cantitate mai mare înaintea războiului mondial.

Comandele se execută grabnic.

Librăria Seminarială din Blaj

are un DEPOSIT de CĂRȚI BISERICESTI și ȘCOLARE cu propria Editură.

Cărți din toate ramurile literaturii române.

Cele mai noi produse literare apărute în cursul războiului. Tot ce a apărut până acum în România veche.

Are tot solul de REQUISITE de SCRIS și de ȘCOALĂ.